

“ÜCRETLİ ÇALIŞAN İSTATİSTİKLERİ” HABER BÜLTENİNE İLİŞKİN AÇIKLAMA NOTU

TÜİK - Kısa Dönemli İş İstatistikleri Daire Başkanlığı
16 Mart 2021

İçindekiler

GİRİŞ.....	1
1.YÖNTEM	1
2.KAPSAM VE SINIFLAMA	1
3.ZAMANLILIK VE DÖNEM	3
4.VERİ KAYNAKLARI.....	3
5.REVİZYON POLİTİKASI	3
6.MEVSİMSEL DÜZELTME	3
7.YAYIMLANAN TABLOLAR	4
EK -1	5

GİRİŞ

Türkiye İstatistik Kurumu; ülkemizin ekonomik durumunun değerlendirilmesi ve sektörlerin istihdam, çalışılan saat, brüt ücret-maaş endekslerinin zaman içerisindeki değişimlerinin izlenebilmesi amacıyla “İşgücü Girdi Endeksleri”ni idari kayıtlara (Sosyal Güvenlik Kurumu, Gelir İdaresi Başkanlığı, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu idari kayıtları) dayalı ve çeyreklik olarak yayımlamaktadır.

Bu çerçevede, sektörel bazda endekslerin yanı sıra aylık ücretli çalışan sayılarını da ortaya koymak amacıyla aynı idari kayıtlar kullanılarak, Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflamasına (NACE Rev. 2) göre tarım sektörü hariç sanayi, inşaat, ticaret ve hizmet (Kamu yönetimi, eğitim, sağlık, kültür, sanat ve diğer hizmetler hariç) sektörlerini kapsayan “Ücretli Çalışan İstatistikleri” haber bülteninin hazırlık çalışmaları tamamlanmıştır.

Ücretli Çalışan İstatistikleri, ülkemiz işgücü piyasasının emek talebi yönüyle durumunun değerlendirilmesinde kullanılabilecek önemli bir kısa dönemli bilgidir. Referans ayda girişimler tarafından istihdam edilen ücretli çalışan sayılarının zaman içindeki gelişiminin takibi, aylar itibariyle değişimlerinin izlenebilmesi, sektörel detayda analizlerin yapılabilmesi ve çeşitli araştırmalara kaynak teşkil etmesi amacıyla hesaplanmaktadır.

Ücretli Çalışan İstatistiklerinin hesaplamasında kullanılan yöntem aşağıda özetlenmiştir:

1. YÖNTEM

Avrupa Konseyi’nin 1165/98 nolu regülasyonuna¹ göre ücretli çalışanlar; yazılı olsun veya olmasın bir iş sözleşmesiyle işverene bağlı olarak nakdi veya aynı bir ücret (maaş, ücret, parça başı ödeme vb.) karşılığında çalışan kişiler olarak tanımlanmaktadır. Çalışma biçiminin tam zamanlı/yarı zamanlı, vardiyalı, işyeri içerisinde veya işyeri uzağında olmasına bakılmaksızın tüm ücretli çalışanlar kapsanmaktadır.

Ücretli Çalışan İstatistikleri kapsamında üretilen istatistikler, Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), Gelir İdaresi Başkanlığı (GİB) ve Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) idari kayıt verilerini Avrupa Konseyi’nin 1165/98 nolu regülasyonunun ücretli çalışan tanımına göre uyumlaştırılması ve TÜİK iş kayıtları sistemi ile entegre edilmesi ile hesaplanmıştır.

2. KAPSAM VE SINIFLAMA

Ücretli Çalışan İstatistiklerinde kullanılan temel sınıflama Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması NACE Rev.2.dir. Buna göre, kapsamda yer alan ve kapsam dışında kalan faaliyetler Tablo 1’de yer almaktadır.

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:31998R1165&from=EN>

Tablo 1- Ücretli Çalışan İstatistikleri Faaliyet Kapsamı

Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE Rev. 2)	
Kapsam İçi Faaliyetler	Kapsam Dışı Faaliyetler
B- Madencilik ve Taşocakçılığı	A- Tarım, ormancılık ve balıkçılık
C- İmalat	O- Kamu yönetimi ve savunma; zorunlu sosyal güvenlik
D- Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	P-Eğitim
E- Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	Q- İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri
F- İnşaat	R- Kültür, sanat, eğlence, dinlenme ve spor
G- Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı	S- Diğer hizmet faaliyetleri
H- Ulaştırma ve Depolama	T- Hanehalklarının işverenler olarak faaliyetleri
I- Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	
J- Bilgi ve İletişim	
K- Finans ve Sigorta Faaliyetleri (*)	
L- Gayrimenkul Faaliyetleri	
M- Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	
N- İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	

(*) Sigorta faaliyetleri olan “65 - Sigorta, reasürans ve emeklilik fonları (Zorunlu sosyal güvenlik hariç)” ve “66 - Finansal hizmetler ile sigorta faaliyetleri için yardımcı faaliyetleri”ni kapsamaz.

Seriler haber bülteninde kısım düzeyinde (Harf Düzeyinde) yayımlanmaktadır. Ayrıca, hazırlanan istatistikler veri tabanlarında aşağıdaki ayrıntıda yayımlanmaktadır.

- Ana sanayi grupları (Main Industrial Groupings - MIGs)
 - o Ara malı imalatı
 - o Dayanıklı tüketim malı imalatı
 - o Dayanıksız tüketim malı imalatı
 - o Enerji
 - o Sermaye malı imalatı
- Nace Rev.2 sınıflamasına göre bölüm düzeyi (ikili düzey) (EK-1)

Çırac ve stajyerler ile fiili çalışan iş sahibi, ortaklar ve ücretsiz aile işçileri kapsamamaktadır.

3. ZAMANLILIK VE DÖNEM

Ücretli Çalışan İstatistikleri, referans ayı takip eden 50 gün (t + 50 gün) içinde ve aylık olarak kamuoyuna sunulacaktır.

Ücretli Çalışan İstatistikleri, yukarıda belirtilen faaliyet sınıflaması detayında 2009 yılından itibaren aylık olarak hazırlanmıştır.

4. VERİ KAYNAKLARI

Ücretli Çalışan İstatistikleri hesaplamalarında Aylık Prim ve Hizmet Bildirgesi (SGK) ve Muhtasar Beyanname (GİB) kullanılmıştır. Finans ve Sigorta Faaliyetleri kısmı için Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) idari kayıtları kullanılarak hesaplamalar yapılmıştır.

5. REVİZYON POLİTİKASI

Arındırılmamış serilerde;

- 1) Cari ay istatistikleri yayımlanırken önceki 5 aya kadar,
- 2) Yılın sonunda tüm yıl revize edilebilir.

Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış serilerde;

- 1) Cari ay istatistikleri yayımlanırken cari yıl ve önceki üç yıl revize edilir.

2) Yılsonunda yöntem ve sistem gereği; değişim söz konusu ise serilerin model yapısı, model parametreleri ve aykırı gözlem yapısı değişebilmektedir. Bundan dolayı seriler revize edilecektir.

Bu haber bülteni kapsamında üretilen istatistikler için gerçekleştirilecek revizyonlara ilişkin bilgi formuna aşağıdaki linkten ulaşılabilir.

https://www.tuik.gov.tr/indir/revizyon/2021_RBF_TR_KDIID_IGGG_UCI.pdf

6. MEVSİMSEL DÜZELTME

Mevsim ve takvimden kaynaklanan etkiler, geçici nitelikte olduklarından, verinin genel eğilimini gözlemlenmesini engellemektedirler. Bu nedenle, kısa dönemli göstergelerdeki mevsimsel yapının belirlenmesi; ardışık dönemler arasında güvenilir karşılaştırmalar yapmak için son derece önemli rol oynar.

Kullanılan Yöntem

Ücretli Çalışan İstatistikleri'nin mevsim etkilerinden arındırılması TRAMO-SEATS (Gomez ve Maravall, 1996) yöntemi ile gerçekleştirilmektedir. Bu yöntemin uygulanmasında Almanya Merkez Bankası ve Avrupa Birliği İstatistik Ofisi işbirliği ile Belçika Merkez Bankası tarafından Avrupa İstatistik Sistemi yönergeleri doğrultusunda geliştirilmiş olan JDemetra+ 2.2.2 yazılımı kullanılmaktadır.

Mevsimsel Düzeltme Süreci

Ücretli Çalışan İstatistikleri'nin mevsimsel düzeltme süreci, her yılın sonunda bir sonraki yılın model spesifikasyonlarının belirlenmesi ile başlamaktadır. Mevsim ve/veya takvim etkilerinden arındırma işlemi için belirlenen bu model yapısı yıl boyunca sabit tutulmaktadır. Yılsonunda ise bir önceki yıla benzer şekilde gelecek yılın ekonometrik model spesifikasyonları belirlenmektedir. Bu işlem her yıl döngüsel bir şekilde tekrarlanmaktadır.

Ücretli Çalışan İstatistikleri (ÜÇİ) kapsamında yer alan serilerin büyük bölümünde mevsimsel etki bulunurken, hiçbir seride takvim etkisi bulunmamaktadır. Bu nedenle, ÜÇİ verileri mevsim etkilerinden arındırılarak yayımlanmaktadır.

Doğrudan ya da Dolaylı Yaklaşım

Mevsim etkilerinden arındırılmış Ücretli Çalışan İstatistikleri dolaylı yaklaşım kullanılarak üretilmektedir. ÜÇİ için mevsim etkilerinden arındırılmış veri, mevsim etkilerinden arındırılmış NACE Rev2 üçlü düzey serilerin toplulaştırılmasıyla elde edilmektedir. Dolaylı yaklaşımın; alt bileşenlerin toplam büyümeye katkılarını kolaylıkla hesaplayabilme ve toplamsallık ilişkisini sağlama avantajları vardır.

Ücretli Çalışan İstatistikleri mevsimsel düzeltme süreci hakkında daha detaylı bilgi için bakınız:

https://www.tuik.gov.tr/indir/m_t_metaveri/uci_mv.pdf

7. YAYIMLANAN TABLOLAR

Haber Bülteni Tablosu;

1-Ücretli Çalışan İstatistikleri

İstatistiksel Tablo;

1-Ücretli Çalışan İstatistikleri (Sanayi)

2- Ücretli Çalışan İstatistikleri (İnşaat)

3- Ücretli Çalışan İstatistikleri (Ticaret-Hizmet)

Ek 1: NACE Rev. 2 bölüm düzeyi faaliyet listesi (Kod, Tanım)*

A01- Bitkisel ve hayvansal üretim ile avcılık ve ilgili hizmet faaliyetleri
A02- Ormancılık ile endüstriyel ve yakacak odun üretimi
A03- Balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliği
B05- Kömür ve linyit çıkartılması
B06- Ham petrol ve doğal gaz çıkarımı
B07- Metal cevherleri madenciliği
B08- Diğer madencilik ve taş ocaklığı
B09- Madenciliği destekleyici hizmet faaliyetleri
C10- Gıda ürünlerinin imalatı
C11- İçeceklerin imalatı
C12- Tütün ürünleri imalatı
C13- Tekstil ürünlerinin imalatı
C14- Giyim eşyalarının imalatı
C15- Deri ve ilgili ürünlerin imalatı
C16- Ağaç, ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç); saz, saman ve benzeri malzemelerden örülerek yapılan eşyaların imalatı
C17- Kağıt ve kağıt ürünlerinin imalatı
C18- Kayıtlı medyanın basılması ve çoğaltılması
C19- Kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı
C20- Kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı
C21- Temel eczacılık ürünlerinin ve eczacılığa ilişkin malzemelerin imalatı
C22- Kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı
C23- Diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı
C24- Ana metal sanayii
C25- Fabrikasyon metal ürünleri imalatı (makine ve teçhizat hariç)
C26- Bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatı
C27- Elektrikli teçhizat imalatı
C28- Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı
C29- Motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı
C30- Diğer ulaşım araçlarının imalatı
C31- Mobilya imalatı
C32- Diğer imalatlar
C33- Makine ve ekipmanların kurulumu ve onarımı
D35- Elektrik, gaz, buhar ve havalandırma sistemi üretim ve dağıtımı
E36- Suyun toplanması, arıtılması ve dağıtılması
E37- Kanalizasyon
E38- Atığın toplanması, ıslahı ve bertarafı faaliyetleri; maddelerin geri kazanımı
E39- İyileştirme faaliyetleri ve diğer atık yönetimi hizmetleri
F41- Bina inşaatı
F42- Bina dışı yapıların inşaatı
F43- Özel inşaat faaliyetleri
G45- Motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin toptan ve perakende ticareti ile onarımı
G46- Toptan ticaret (Motorlu kara taşıtları ve motosikletler hariç)
G47- Perakende ticaret (Motorlu kara taşıtları ve motosikletler hariç)
H49- Kara taşımacılığı ve boru hattı taşımacılığı
H50- Su yolu taşımacılığı
H51- Hava yolu taşımacılığı
H52- Taşımacılık için depolama ve destekleyici faaliyetler

H53- Posta ve kurye faaliyetleri

I55- Konaklama

I56- Yiyecek ve içecek hizmeti faaliyetleri

J58- Yayıncılık faaliyetleri

J59- Sinema filmi, video ve televizyon programları yapımıcılığı, ses kaydı ve müzik yayımlama faaliyetleri

J60- Programcılık ve yayıncılık faaliyetleri

J61- Telekomünikasyon

J62- Bilgisayar programlama, danışmanlık ve ilgili faaliyetler

J63- Bilgi hizmet faaliyetleri

K64- Finansal hizmet faaliyetleri (Sigorta ve emeklilik fonları hariç)

K65- Sigorta, reasürans ve emeklilik fonları (Zorunlu sosyal güvenlik hariç)

K66- Finansal hizmetler ile sigorta faaliyetleri için yardımcı faaliyetler

L68- Gayrimenkul faaliyetleri

M69- Hukuk ve muhasebe faaliyetleri

M70- İdare merkezi faaliyetleri; idari danışmanlık faaliyetleri

M71- Mimarlık ve mühendislik faaliyetleri; teknik test ve analiz faaliyetleri

M72- Bilimsel araştırma ve geliştirme faaliyetleri

M73- Reklamcılık ve piyasa araştırması

M74- Diğer mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler

M75- Veterinerlik hizmetleri

N77- Kiralama ve leasing faaliyetleri

N78- İstihdam faaliyetleri

N79- Seyahat acentesi, tur operatörü ve diğer rezervasyon hizmetleri ve ilgili faaliyetler

N80- Güvenlik ve soruşturma faaliyetleri

N81- Binalar ile ilgili hizmetler ve çevre düzenlemesi faaliyetleri

N82- Büro yönetimi, büro destek ve iş destek faaliyetleri

O84- Kamu yönetimi ve savunma; zorunlu sosyal güvenlik

P85- Eğitim

Q86- İnsan sağlığı hizmetleri

Q87- Yatılı bakım faaliyetleri

Q88- Barınacak yer sağlanmaksızın verilen sosyal hizmetler

R90- Yaratıcı sanatlar, gösteri sanatları ve eğlence faaliyetleri

R91- Kütüphaneler, arşivler, müzeler ve diğer kültürel faaliyetler

R92- Kumar ve müşterek bahis faaliyetleri

R93- Spor faaliyetleri, eğlence ve dinlence faaliyetleri

S94- Üye olunan kuruluşların faaliyetleri

S95- Bilgisayarların, kişisel eşyaların ve ev eşyalarının onarımı

S96- Diğer hizmet faaliyetleri

T97- Ev içi çalışan personelin işverenleri olarak hanehalklarının faaliyetleri

* Ücretli çalışan istatistiklerine dahil olmayan faaliyetler çerçeve içerisinde belirtilmiştir.